

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	2 december 2025	n.v.t.

Onderwerp

Samenwerkingsagenda Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling

Advies

1. Aan te gaan de Samenwerkingsagenda Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling met Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de deelnemende gemeenten, provincies, woningcorporaties, regio's, marktpartijen, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.
2. Vast te stellen de brief aan PS over de Samenwerkingsagenda Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Samenwerkingsagenda Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling.

Besluit GS

vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. Tekst Samenwerkingsagenda Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling

1 Toelichting voor het College

De Samenwerkingsagenda Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling is een initiatief van de Ministeries Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Binnenlandse Zaken en Infrastructuur en Waterstaat. De Samenwerkingsagenda zal gesteund worden door onder andere Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de deelnemende provincies, gemeenten, woningcorporaties, marktpartijen (waaronder ontwikkelaars), kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Op dit moment zitten deze partijen in het besluitvormingsproces. Het is de verwachting dat er zeven gebiedsontwikkelingen in Zuid-Holland zullen worden ingebracht in de Samenwerkingsagenda. In de Samenwerkingsagenda worden de krachten van meerdere Rijksprogramma's – het Innovatie- en Opschalingsprogramma Woningbouw, Agenda Stad en het DMI-ecosysteem (Dutch Metropolitan Innovations) – met elkaar gebundeld. Bestaande programmalijnen en expertise worden dichter bij elkaar gebracht en beter benut.

In deze Samenwerkingsagenda wordt onder aansturing van Het Rijk de basis gelegd voor een effectievere manier van samenwerken aan gebiedsontwikkelingen. Om uitdagingen omtrent schaarse ruimte, complexe regelgeving, het woningtekort, leefbare gebieden en het klimaat aan te pakken en te komen tot meervoudige ruimtegebruik, is een nieuwe manier van werken, denken en bouwen nodig. In gebiedsontwikkelingen komen deze verschillende beleidsambities, knelpunten en kansen samen. Die complexiteit moet niet platgeslagen worden, maar omarmd en beter hanteerbaar gemaakt worden met behulp van digitalisering en innovatie.

Met het nieuwe werken wordt gewerkt aan een heldere taal, standaarden en beleid waar praktijkervaringen worden samengebracht en wordt gezocht naar generieke oplossingen in lijn met Europese en nationale wetgeving. Het nieuwe denken werkt toe naar de inrichting van een digitaal kennisplatform waarop inzichten en instrumenten worden gebundeld en gedeeld. Het nieuwe bouwen gaat over sneller toekomstbestendig ontwikkelen. In circa 20 gebiedsontwikkelingsprojecten wordt samen met lokale partners een actieplan gemaakt voor het anders aanpakken van woningbouw en gebiedsontwikkeling, in de praktijk wordt aan de slag gegaan met digitalisering en innovatieve bouwmethoden en wordt een publiek-private leeromgeving gecreëerd.

Het doel voor de provincie is voor de ingebrachte gebieden (waar dit kan) meewerkend partner te zijn en deze gebiedsontwikkelingen mede door onze participatie te versnellen. Hiernaast willen wij de geleerde lessen bij de gebieden goed ontsluiten en deze lessen ook laten landen bij niet deelnemende Zuid-Hollandse gemeenten.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 6 - Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

In de Samenwerkingsagenda wordt gevraagd dat deelnemende partijen capaciteit vrij moeten maken om de samenwerking vorm te geven, hier zijn geen (apparaat)kosten aan verbonden voor de partijen.

Juridisch kader

De Samenwerkingsagenda bevat geen bindende elementen. Het besluit heeft geen juridische gevolgen. Met het aangaan van de Samenwerkingsagenda bekrachtigen we de intentie om mee te werken aan de aanpak en maatwerkafspraken met bestuurlijk commitment per gebied.

Bij de betrokken Ministeries is bekend dat de publiek-private adviesraad, stuurgroep IOP en stuurgroep Woontop geen formele besluitvorming namens GS mogen doen.

2 Voorafgaande besluitvorming

In de GS brief aan PS (PZH-2025-874497080) over het Programma Realisatie Woningbouw, die het college vaststelde in de GS vergadering van 3 juni jongstleden, zijn de statenleden geïnformeerd over de op dat moment in wording zijnde City Deal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling. De City Deal is een Samenwerkingsagenda geworden.

3 Proces

De tekst in de Samenwerkingsagenda TBGO is het gevolg van een zorgvuldig en lang proces waarbij onder andere de Ministeries Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Binnenlandse Zaken, Infrastructuur en Waterstaat en beoogde deelnemende partners zoals provincies, gemeenten en marktpartijen zijn geconsulteerd op verschillende momenten in het proces. Op de Woontop in 2024 is de intentie uitgesproken om aan de slag te gaan met een City Deal Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling (TBGO). De Citydeal TBGO is een Samenwerkingsagenda TBGO geworden. De Samenwerkingsagenda bouwt voort op bestaande initiatieven en structuren, zoals de Woontop-afspraken.

Er is bewust gekozen voor een flexibele, lerende aanpak in plaats van een formeel-contractuele City Deal. De City Deal was een juridisch instrument met formele ondertekening en afspraken. De Samenwerkingsagenda is een adaptieve agenda zonder juridisch bindende afspraken. Uitspreken van intentie om mee te doen in de aanpak en maatwerkafspraken met bestuurlijk commitment volgen in een actieplan per gebied.

Waarom er een 0.95 versie voor ligt is omdat het proces van een verkenning naar een City Deal tot een krachtenbundeling tussen meerdere programma's, zowel lang als snel is geweest. Op verzoek van direct betrokken wethouders en andere partijen is er daarom gekozen voor meer ruimte in het proces en een tussenstap: een gezamenlijk startmoment met bestuurders op 8 december a.s. en een publieke lancering in februari. Tijdens het gezamenlijk startmoment kan nog met elkaar over inhoudelijke aandachtspunten of juist belangrijke kansen worden gesproken die nog meegenomen kunnen worden in een 1.0 versie.

Meerdere provincies en (Zuid-Hollandse) gemeenten zijn voornemens de Samenwerkingsagenda aan te gaan. Op een later moment als alle partijen hun steun definitief hebben bevestigd, zal een lijst met de deelnemers aan de Samenwerkingsagenda gedeeld worden. Op het moment dat bekend wordt welke gebieden door Zuid-Hollandse gemeenten worden ingebracht, zal dit ook gedeeld worden.

4 Participatie en rolneming

Als provincie zien wij een aantal rollen voor onszelf weggelegd bij het aangaan van de Samenwerkingsagenda:

1. De Samenwerkingsagenda bevordert het maken van afspraken over activiteiten tussen Rijk, Provincie, Gemeente en Woningcorporatie. Wij zijn onderdeel van deze samenwerking en stellen ons waar door onszelf wenselijk geacht op als meewerkend partner. We maken actief de afweging of en welke provinciale inzet gewenst is bij de ingebrachte gebieden in de Samenwerkingsagenda in Zuid-Holland.
2. Als Provincie Zuid-Holland zetten we ons in geleerde lessen uit de Samenwerkingsagenda in te zetten en te verspreiden naar niet deelnemende gemeenten.
3. Als Provincie Zuid-Holland werken we actief mee aan de maatwerkafspraken welke per gebied gemaakt worden.

5 Communicatiestrategie

Gedurende de looptijd van de City Deal zullen de relevante mijlpalen gedeeld worden via de daarvoor bestemde kanalen.